

ter, især en saadan Pligt som den nærværende, der for Alle vistnok staaer som den helligste af alle Borgerpligter, den at forsvare sig selv, sin egen Familie, sin Arne og sit Fædreland. Jeg tager ikke her Hensyn til den Combattantstyrke, hvormed Armeen, saaledes som det af den ærede Ordfører blev indrømmet, vilde forøges, men til Standen alene, til dens Stilling under de Forhold, hvorunder vi nu leve. Jeg frygter for, at denne Stands Betydning i Samfundet vil svækkes noget, ja mere, end Forholdet kan taale det, naar man i dette Tilfælde, hvor alle andre Samfundsklasser ere lige, søger at gjøre den alene til en Undtagelse. Det forekommer mig heller ikke, at der foreligger noget Beviis herimod fra de unge Mænd, der forberede sig til den geistlige Stand, idet man jo seer, at de ere beredvillige til at bringe det ikke ubetydelige Offer, at de frivillig uniformere sig og indøve sig i Vaaben; thi det kan jo dog ikke være deres Tanke, at de ville bære Vaaben i Fred og nedlægge dem, naar der er Fare paafærde. Det forekommer mig ogsaa, at det maa være indlysende for Alle, at der ved Vedtagelsen af et saadant Forslag vil fremkomme en underlig Situation i det Dieblif, da Krigen staaer for Døren, og Geistligheden, som jo i Almindelighed ved Ordet skal bestyrke Frimodigheden, stræber at vække Begejstring hos Folket til Selvforsvar, og navnlig de unge Geistlige, der ere i en Alder mellem 20 og 30 Aar opmuntre Soldaten til at gaae i Krig og vise Dødsforagt, ja til at slaae saa mange Fjender ihjel som muligt, fordi det gjælder deres egen Sag, en hellig Livsag. Naar Soldaten da sagde: Så kæmp med, gaa med og deel Skæbne med os og stadfæst Dine Ord ved Din Gjernings Vidnesbyrd, saa skulde den Geistlige sige: Nei, det er imod min Samvittighed saaledes at stadfæste mine Ord ved mit Exempel, saa maatte jeg jo vanhellige min Stilling og min Stand og betynde min Samvittighed med de blodigste Synder. Vil man saaledes drage Geistlighedens Autoritet frem som Undskyldningsgrund for dens Tritagelse, hvad vil saa den store Mængde dertil svare?

Den vil naturligviis raiffonnere saaledes, især under Forhold som de nuværende, at, er det en Samvittighedsag for Guds Ords Forskynder at føre Vaaben til Selvforsvar, saa er det en ligesaa stor Samvittighedsag for alle os Andre, og hvilke Consequenser kan det da ikke lede til under en Tilstand som den nuværende, hvor Forsvarspligten er bleven almindelig for Alle uden Undtagelse? Derfor mener jeg, at den bedste Maade, hvorpaa man kan lempe sig ud over dette Spørgsmaal, er for denne Stand at gjøre ikke en fuld Undtagelse men en Undtagelse med en Smule Modification, og for at understøtte en saadan vil jeg naturligviis stemme imod det af de 12 ærede Herrer stillede Forslag, men ikke stemme imod den ærede Justitsministers Forslag, ikke fordi jeg troer, at det vil blive den egentlige Underhandlingsbasis, men jeg troer dog, at det kan tjene som saadan. Den ærede Justitsminister har foreslaaet de Geistliges Tjenestepligt til 4 Aar; muligen kan han lægge 4 Aar til, og det andet Thing være tilbøieligt til at slaae 8 af.

Tobiesen: Jeg vil kun tillade mig en enkelt Bemærkning ligeoverfor den ærede 1ste Landstingsmand for 1ste Kredts (Madvig). Medens jeg selvfølgelig ikke skal søge at rokke hans Overbeviisning om, at hans og Fleres Wendingsforslag ved denne Sags 2den Behandling forrige Gang kun faldt paa Grund af, at der var endeel Medlemmer, der ønskede at gaae videre, maa jeg nemlig tillade mig at supplere den historiske Oplysning, som han gav om Sagens tidligere Gang, ved at fremhæve den meget vigtige Omstændighed, som han forbigik, at Landstinget samtidig med, at det forkastede hiint Forslag, vedtog Regjeringens Forslag med en meget betydelig Majoritet. Der foreligger altsaa en Afstemning af Landstinget af de selv samme Herrer, som nu sidde her i Thinget, ifølge hvilken man godt kan gaae ind paa Regjeringens Forslag, og man vil altjaa, naar man vedtager de 12 Medlemmers Forslag, møde i et Fællesudvalg med den udtalte Kjendsgjerning, at man vel har vedtaget det Forslag,